

קטטות

בתוך: פדגוגיה מבדחת, קטטות
מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים ב', עמ' 170
תרגום: אורי אורלב

בָּאָה אֵלַי פֶּעַם אֶמָּא אַחַת: יֵשׁ לָהּ שְׁלוֹשָׁה בָּנִים. כָּל נֶעַר נִשְׁמָה טוֹבָה, זָהָב טָהוֹר, אֶחָ לְמַעַן אֲחִיו וְלֹךְ בָּאֵשׁ וּבְמִים. וְמָה? – פָּצַע וְחִבּוּרָה, בְּלוּרִית מְרוּטָה, פָּנִס כָּלָל בְּעֵין, כְּסָאוֹת, כְּסִתוֹת דִּיו; וְהַשְׁכָּנִים – הַתְּקָרָה (כְּבָר הִגִּישׁוּ תְלוּנָה). – וְאֶמָּא שְׁלֵהֶם פּוֹכֶרֶת אֶצְבָּעוֹת ו: "תִּצֵּל, פְּסִיכּוֹלוֹג".

הַעֲמִידְתִּי אֶת שְׁלֹשֶׁתָם וְאֲנִי בּוֹדֵק. וְהֵם: "הוּא מִתְחִיל, מָה אֲנִי צָרִיךְ לוֹתֵר, הוּא תִּמְיֵד רָאשׁוֹן". – אֲנִי שׂוֹאֵל כִּמָּה פְּעָמִים מְרַבֵּצִים מְכוֹת בְּשָׁבוּעַ?

לֹא יוֹדְעִים, לֹא סוֹפְרִים.

טָעוֹת – יֵשׁ לְסַפֵּר: וְלִהְיוֹת נִקְוֵד. תִּגְרָה קִטְנָה – נִקְדָּה אַחַת, בִּינוּנִית – שְׁתֵּי נִקְדּוֹת, חֲמוּרָה – שְׁלוֹשׁ.

לְכַמָּה אַתֶּם זְקוּקִים: מִיּוֹם רָאשׁוֹן עַד יוֹם רָאשׁוֹן? – לְרֶשֶׁם וְלְסַפֵּר וְלִמְנוֹת.

אִם יֵשׁ לָךְ זְכוּת לַעֲשׂוֹר נִקְדּוֹת, חֲמֵשׁ תִּגְרוֹת יָדִים בִּינוּנִית. – אִזְ מָה? – אַתָּה רוֹצֶה לְהַחֲטִיף קֶצֶת מְכוֹת - כְּבָר כְּבָר – אָבֵל אַתָּה חוֹשֵׁב לָךְ: לֹא - חֶבֶל, הַשְׁבּוּעַ רַק מִתְחִיל, אַחֲמָד נִקְדָּה, אֲשַׁמֵּר לַשְּׁעֵת חֲרוּם. אַתָּה אוֹמֵר לַעֲצָמָךְ: "לֹא הֵיּוֹם, מָחָר אֲחֲטִיף לוֹ". יֵשׁ לָךְ חֶשֶׁק גָּדוֹל לְהַכְנִיס לוֹ, אָבֵל אַתָּה דוֹחָה (מִפְּנֵי שְׁסִפְרֶת וְאִינֶדָה רוֹצֶה לַעֲלֹךְ עַל הַתְּקָצִיב). אֵף פֶּעַם עוֹד לֹא הִרְבַּצְתָּ מְכוֹת הַשְׁבּוּעַ מִפְּנֵי שְׁאִינֶדָה רוֹצֶה לְהַכְבִּיד עַל הָאֲשֵׁרָאִי. וְהִנֵּה: כְּבָר יוֹם רְבִיעִי, וְיֵשׁ לָךְ עֵדִין זְכוּת לְחֲמֵשׁ תִּגְרוֹת יָדִים. – וְשׁוּב – הוּא הִתְחִיל רָאשׁוֹן, הִפְרִיעַ, הִעֲלִיב, הִיד מְדַגְדָּגָת - אִם לֹא הֵייתָ מוֹנָה, הֵייתָ כְּבָר מְכַנִּיס לוֹ, מָה יֵשׁ – לְמָה שְׁתִּוְתֵר...

אָבֵל אַתָּה מַחֲשֵׁב: קֵל יוֹתֵר לוֹתֵר בְּיוֹם לַל – בֵּית הַסֵּפֶר וּמִמִּילָא אַתָּה עֶסוּק. בְּיוֹם רָאשׁוֹן נִלְךְ מְכוֹת וְנִסְפָּר אֶת כָּל הַחֲשָׁבוֹן. – אוֹ שְׁאֵתָה כְּבָר בְּאַמְצֵעַ – וּמִפְּסִיק פְּתָאוֹם כְּדִי לְחַשֵּׁב אֶת הַתְּגָרָה לְבִינוּנִית, לֹא חֲמוּרָה.

אוֹ שְׁמִיגִיעַ יוֹם רָאשׁוֹן וְאַתָּה חוֹשֵׁב לָךְ: "מָה יֵשׁ, לְמָה לִּי?" אַתָּה בּוֹלֵם אֶת עֲצָמָךְ, מְרִסוֹ, מִתְגַּבֵּר, מִתְחַשֵּׁל. - וְאֵת הַתְּגָרוֹת הַלֵּא מְנַצְלוֹת אַתָּה מִפְּקִיד, לְהַבְדִּיל, כְּמוֹ בְּחֲשָׁבוֹן בֶּנֶק – צוֹבֵר לָךְ – חֵי מְהֻרָבִית – שׁוֹמֵר לְהַזְדַּמְנוֹת טוֹבָה יוֹתֵר. – אַתָּה חוֹשֵׁב לַעֲצָמָךְ: "יוֹתֵר טוֹב מְכוֹת הַגּוֹנוֹת פֶּעַם אַחַת מְשָׁלוֹשׁ תִּגְרוֹת עֲלוּבוֹת". – אַתָּה מְשַׁתְּעֵשֶׁע וּמַצְלִיל לָךְ בְּאוֹתָן מְטַבְּעוֹת תִּגְרָה שְׁלֵמָה נִצְלוּ כְּמוֹ בְּמִטְבְּעוֹת זָהָב שֶׁל שְׁקוּל דַּעַת וְרִסוֹן עֲצָמִי.

וְאִם כְּבָר עוֹלָה לָךְ הַחֶק, מִלֵּב חֶשֶׁק לְמְכוֹת (שְׁהִיר אַתָּה חֲמוּם לֵח) – לֹא – מִפְּנֵי שְׁמָה כְּבָר יֵצֵא לָךְ מוֹנָה – הוּא יִקְבֵּל – הֲרוֹחַ הַיְחִיד שֶׁגַּם הוּא, אָבֵל גַּם אַתָּה – גַּם אַתָּה תִּקְבֵּל.